

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000779

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-03-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грачук Вадим Сергійович

2. Vadym Grachuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 081 – Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7859

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.53.01, 44.09

Тема дисертації:

1. Еколого-правові засади використання відновлюваних джерел енергії
2. Environmental and Legal Framework for the Use of Renewable Energy Sources

Реферат:

1. У дисертації здійснено комплексний науковий аналіз правового регулювання використання відновлюваних джерел енергії на основі сучасного законодавства з урахуванням новітніх науково-теоретичних здобутків у цій сфері, сформульовано теоретичні узагальнення та практичні пропозиції, що загалом вирішують важливе наукове завдання і спрямовані на вдосконалення нормативного забезпечення суспільних відносин, що виникають у сфері використання відновлюваних джерел енергії. Розкрито еколого-правового значення категорії «відновлювана енергетика» у співвідношенні із іншими важливими категоріями, зокрема: сталий розвиток, енергетичний перехід, Green Deal. При цьому встановлено, що: 1) відновлювана енергетика не є окремою ціллю у системі сталого розвитку та виконує інструментальну функцію для досягнення окреслених цілей; 2) поняття енергетичного переходу (енергетичної трансформації) має чітко виражений динамічний

характер, а відновлювана енергетика виконує роль орієнтира, визначає вектор руху усієї системи відносин; 3) війна в Україні (2022 – 2025 роки) емпірично довела, що відновлювана енергетика є ключовим елементом, що лежить в основі європейського Green Deal, формуючи та обумовлюючи його спроможність та адекватність сучасним реаліям. Виокремлено та проаналізовано три основні науково-практичні моделі екологізації правового забезпечення використання відновлюваних джерел енергії, які ґрунтуються, передусім, на трьох різних стратегіях управлінської поведінки держави та виходять із того, наскільки активно має бути вона у просуванні екологізації та які правові методи мають превалювати: 1) модель посилення юридичних вимог та відповідальності; 2) модель посилення стимулювання: (а) державна проактивна, (б) дивестиційна опосередкована; (в) пряма стимуляційна; 3) модель самоусунення держави. Обґрунтовано ознаки поступового переходу України з домінуючої моделі самоусунення на комплексне застосування екологізаційних заходів, притаманних різним моделям. Обґрунтовано методологічну ідею щодо комплексного оптимізаційно-екологізаційного удосконалення законодавства у сфері використання відновлюваних джерел енергії в Україні, подвійна природа якої полягає в тому, що оптимізація передбачає налагодження формальної структури законодавства, прийняття необхідних законодавчих актів, скасування непотрібних, проведення систематизації, водночас, екологізація вказує на змістовне удосконалення, насичення законодавства нормами екологоорієнтованого характеру.

2. The dissertation carries out a comprehensive scientific analysis of the legal regulation of renewable energy sources based on modern legislation. Taking into account the latest scientific and theoretical achievements in the field, it formulates theoretical generalizations and practical proposals that generally solve an important scientific problem and aim to improve the regulatory support of social relations arising in the field of renewable energy sources. The understanding of renewable energy as a mandatory component of the modern greening paradigm is formulated. Renewable energy acts as a complex of organizational, legal, infrastructural, institutional and other relations for the production, distribution and consumption of energy from renewable sources. The ecological and legal significance of the category «renewable energy» concerning such important categories as sustainable development, energy transition, Green Deal is revealed. It is established that firstly, renewable energy is not a separate goal in the system of sustainable development and performs an instrumental function to achieve the outlined goals. Secondly, the concept of energy transition (energy transformation) has a clearly expressed dynamic nature and renewable energy plays the role of a reference point as well as determines the vector of the entire system of relations movement. Thirdly, the war in Ukraine (2022-2025) empirically proved that renewable energy is a key element underlying the European Green Deal, shaping and determining its capacity and adequacy to modern realities. It is found that modern domestic legal science in the field of legal regulation of the use of renewable energy sources implies two main methodological approaches. The first is sectoral one (fragmentary or specialized) characterized by the presence of specialized scientific research that focuses on the study of individual features of relations in the use of renewable energy sources. The second is an integrative one characterized by the study of relations in the use of renewable energy sources as a single complex of relations of different legal nature, but connected by a common subject. The insufficient development of the ecological and legal sectoral direction of the doctrine of the renewable energy sources used in Ukraine is highlighted. It is found that compared to other sectors (natural resource, agricultural, economic, etc.) it is at the stage of its formation. The signs of Ukraine's gradual transition from the dominant model of self-elimination to the comprehensive application of greening measures inherent in different models are substantiated. The methodological idea of a comprehensive optimization-ecological improvement of legislation in the field of renewable energy sources in Ukraine is substantiated, the dual nature of which is that optimization involves the establishment of a formal structure of legislation, the adoption of necessary legislative acts, the abolition of unnecessary ones, and systematization, while ecologization indicates a substantive improvement, saturation of legislation with environmentally friendly norms.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Грачук В. С. Законодавче забезпечення використання альтернативних джерел енергії в Україні. Історико-правовий часопис. №1 (22). 2024. Видавничий дім Гельветика. С.88–94
- 2. Грачук В. С. Правове регулювання енергетичних правовідносин в Україні в контексті сталого розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2024. Вип. 86. Ч. 3. С. 107 – 113.
- 3. Грачук В. С. Роль державних органів у регулюванні відновлювальної енергетики: законодавчі та адміністративні інструменти. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 69 – 73.
- 4. Maksym Kovalskyi, Vadym Hrachuk, Mykola Serbov, Olena Zolotarova, Iryna Novosad. Development of Renewable Energy Sources: Impact on Sustainability and the Environment. Grassroots Journal of Natural Resources. Vol.7, No.3 (December 2024). ISSN: 2581-6853. CODEN GJNRA9. P.s131-s148
- 5. Грачук В. Право на безпечне навколишнє природне середовище: перспективи сонячної енергетики в Україні. Проблеми забезпечення прав і свобод людини: зб. матеріалів XI Міжнар. наук.- практ. конф. (Луцьк, 8 груд. 2024 р.) / уклад. Л. М. Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. С. 52 – 54.
- 6. Грачук В. Правове забезпечення використання альтернативних джерел енергії в Україні в контексті сталого розвитку. Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XXI Міжнар. наук.- практ. конф. (Луцьк, 13-14 вересня 2024 р.) / Уклад. Джурак Л. М. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. С. 58 – 60.
- 7. Грачук В. Розвиток відновлювальної енергетики в Україні: вимоги Європейського Союзу. Perspectives of Contemporary Science: Theory and Practice: матеріали XII Міжнар. наук.-практик. конф. (Львів, 13-15 січня 2025 року). Львів, 2025. С. 1373 – 1378.
- 8. Грачук В. С. Актуальні проблеми правового забезпечення використання альтернативних джерел енергії в Україні. Актуальні проблеми реформування земельних, аграрних, екологічних та трудових правовідносин: зб. тез Всеукр. наук.-практик. кругл. столу (м. Хмельницький, 31 травня 2024 р.). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 78 – 80.
- 9. Грачук В. С. Інституційно-правове забезпечення енергетичного сектору України. Scientific trends in the development of science and education: The X International Scientific and Practical Conference (Greece, Thessaloniki, November 04-06, 2024). С. 87 – 89.
- 10. Грачук В. С. Регулювання відновлювальної енергетики: законодавчі та адміністративні інструменти. Стратегії і трансформації юридичної науки в умовах сталого розвитку суспільства: матеріали II наук.- практ. конф. (м. Рівне, 6-7 грудня 2024 р.). Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2024. С. 35 – 38.
- 11. Грачук В. С. Стратегічне програмування розвитку альтернативних джерел енергії в Україні: правовий аспект. Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення: матеріали I Міжнар. наук.-практик. конф. (м. Луцьк, 17 травня 2024 р.) / відп. ред. В. В. Аніщук, А. М. Земко. Луцьк: ІВВ ЛНТУ, 2024. С. 59 – 62

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; економія енергоресурсів

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фідря Юлія Олександрівна
2. Yuliia O. Fidria

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9703-9494

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курман Тетяна Вікторівна
2. Tetiana V. Kurman

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0632-2487

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гафурова Олена Вікторівна
2. Olena Hafurova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1986-826X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України**Код за ЄДРПОУ:** 00493706**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Григор'єва Христина Антонівна
2. Khristina A. Hryhorieva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7659-2178**Додаткова інформація:**<https://scholar.google.ru/citations?user=BQEjVokAAAAJ&hl=ru&oi=ao>; <https://orcid.org/0000-0001-7659-2178>**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"**Код за ЄДРПОУ:** 20933314**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Демчук Антон Михайлович
2. Anton Demchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7827-0698

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ленгер Яна Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ленгер Яна Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна